

אש הפרשה

נושא בפרשת השבוע
על פי ספרי החסידות

פרשת שמיני

- מחות הביטול האלוקי -
השראת השכינה בישראל

תוכן העניינים

פרק א

אין השכינה שורה אלא על דבר הבטל אליה

הצער הגדול על חסרון השראת השכינה | מהו 'אותו יצר הרע'? | צריך לחפש חיבור אמיתי | איך מתחברים לקדושה? | החיבור המופלא בין הגוף לנפש | החיבור עם האלוקות - ע"י ביטול | ע"י ביטול נהפך מהות לגמרי | האבות הן הן המרכבה

פרק ב

האור האלוקי שוכן רק בנקודת החכמה

יסוד המגיד ממעזריטש | הוא לבדו הוא ואין זולתו | שני סוגים של ביטול | לרקוד ברחובה של עיר | הביטול היא מהות הנשמה

פרק ג

פרשת נדב ואביהוא

"אותו יצר הרע העבירו מלבכם" | כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו | 'אשר לא צוה אותם' | לא זכו - אש אוכלתן | העיקר הוא הציווי

"כאשר יתגלה לימודך בעולם ויובלו לעלות עליות ויהודים כמותך"

"אש הפרשה"

נושא בפרשת השבוע על פי ספרי החסידות

מאוצרותיו של מזרינו המשפיע

מוה"ד יחיאל יהושע שיינפעלד שליט"א

להרשמה 02-5026558

ניתן להרשם בדוא"ל A33613613@gmail.com ולציין שם המבקש וכתובתו
או בכל מוקדי 'נדרים פלוס' קוד 978

אש הפרשה

נושא בפרשת השבוע
על פי ספרי החסידות

הוצאת

אש החסידות

מרכז עולמי
להפצת לימוד ספרי החסידות

בית שמש

טל. 02-5026558
פל. 0533-120-760
פקס 02-5702061
אימייל A33613613@gmail.com

©

כל הזכויות שמורות

הארות והערות
יתקבלו ברצון במערכת

אדר ב' תשפ"ב

אש הפרשה

- מהות הביטול האלוקי -

השראת השכינה בישראל

- א -

אין השכינה שורה אלא על דבר הבטל אליה

ולמחרת יום הכיפורים נתבשרו ישראל שיש להם תקנה - על ידי הקמת המשכן - 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם'.

לאחר תקופה של חצי שנה שבני ישראל תורמים את נדבת לבם למען הקמת המשכן ופועלים מתוך השתוקקות עצומה שתחזור השכינה לשרות ביניהם, מגיע היום הגדול - יום השמיני למילואים. המשכן עומד על תילו, הקרבנות כבר הוקרבו על גבי המזבח, ובכל זאת - השכינה עדיין אינה מתגלית.

הכאב והצער היו עצומים. כלל ישראל, ובראשם משה ואהרן, הבינו שעדיין הקב"ה אינו רוצה להשרות שכירתו ביניהם.

ומתוך הכאב והביטול הזה, נעשה הדבר הגדול - והשכינה ירדה לישראל.

הצער הגדול על חסרון השראת השכינה

פרשתנו עוסקת בענין השראת השכינה בישראל.

כלל ישראל עומדים לאחר העוון החמור של מעשה העגל, כאשר השכינה נסתלקה מישראל, כפי שהקב"ה אמר במפורש למשה (שמות לג, ג) 'כי לא אעלה בקרבך', וכתוב בתריה (שם ד) 'וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא שתו איש עדיו עליו' כלל ישראל היו עצובים ואבלים לאחר הבשורה הרעה הזאת.

ירדה שכינה לישראל. אמר לו למשה משה אחי כך עשית לי, שנכנסתי ונתביישתי. מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל.

א. כמו שפירש רש"י (ויקרא ט): כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטרף ואמר יודע אני שכעס הקדוש ברוך הוא עלי ובשבילי לא

חיבור, ששם הוא מרגיש מחובר אל הקב"ה, ושם צריך להשקיע עיקר כוחו ועבודתו.

יש אחד שלבו מושכו לדברי שכל ומחשבה - והוא צריך לעבוד את בוראו בתחום המחשבה [בלי להרפות חלילה מהחלקים האחרים של רגש ומעשה].

ויש אחד שיש לו נטיה לדקדק בכל פרט בחלקי המעשה, והוא שייך יותר לחלק של דקדוק ההלכה, לברר כל השיטות בכל מצוה ומצוה, ושם צריך להשקיע עיקר כוחו לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא.

הרי הרחוב בעור בתאוות היצר, וגם בלי הרחוב יש לכל אחד די והותר 'קנאה תאוה כבוד' שהוא מרגיש מחובר אליהם, וכדי להצליח להתנער ולצאת מתוך עומק שאול קנאה תאוה וכבוד אי אפשר על ידי אזהרות ועונשים כי הם קיימים בתוכינו ואינם חושבים לילך לשום מקום כל זמן שאנו כאן עלי אדמות, ובזמנינו אשר כבו המאורות יש רק עצה אחת - למצוא חיבור אל הדברים שבקדושה², וכאשר יהודי 'חי' את העבודה הרוחנית, הוא מוצא את חיותו ואת חיבורו בצד הקדושה וכתוצאה מכך מתמעט חיותו ותענוגו מדברי ההבל של העוה"ז.

ולכן מוטל על כל אחד למצוא מקום שהוא מחובר שם באמת, ומצינו שאם האדם מתכוין באמת ובתמים לעשות מעשיו בתוך חיבור

'ויהי ביום השמיני', עשרה עטרות נטל אותו יום, ואחד מהם הוא 'ראשון לשכון שכינה בישראל'.

מהו 'אותו יצר הרע'?

ודרשו חז"ל (ספרא, מכילתא דמילואים): 'ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו', אמר להם משה לישראל, אותו יצר הרע העבירו מלבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, כשם שהוא יחידי בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו כו', אם עשיתם כן - 'וירא אליכם כבוד ה'.'

משה רבינו מזהיר את ישראל באותה שעה - 'אותו יצר הרע העבירו מלבכם' ומייעץ להם 'שתהא עבודתכם מיוחדת לפניו' ואז יוכל להתגלות אליהם השראת השכינה.

ויש לבאר מהו 'אותו יצר הרע', ומהו בכלל 'השראת השכינה'.

צריך לחפש חיבור אמיתי

וכדי לבאר כל זאת, יש לבאר בכללות מהו ענין 'השראת השכינה'.

הנה יש רבים המקיימים תורה ומצוות בהידור רב, אך לפעמים אין זה מתוך חיבור אמיתי, הם אינם מחוברים באמת למעשיהם, ועבודת האדם בעולמו היא למצוא מקום של

ב. ראה **זהב המנורה** (ערך עקבתא דמשיחא): אמר [הרב הקדוש ר' זושא מאניפולי] מה שמעו מהרב הצדיק ר' שמעריל מווארחיבקע שהיה מתלמידי הבעל שם טוב, **שומר הבעל שם טוב שקודם ביאת משיח צדקנו יסתלקו כל האותות והמופתים והנסים הגלויים והמפורסמים הממשיכים ומתלהבים לב אדם לעבודתו יתברך, ואין מחיה נפשו של ישראל רק מי שיאחז באמונה.**

עוד פירש: 'ויצאו וברכו את העם' - אמרו ויהי נועם ה' אלהינו עלינו (תהלים צ"ז), 'יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. לפי שכל שבעת ימי המלוואים, שהעמידו משה למשכן ושמש בו ופרקו בכל יום, לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה, משה רבינו, כל הטורה שטרחנו, שתשרה שכינה בנינו ונדע שנתכפר לנו עון העגל. לכך אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (פסוק ו), אהרן אחי כדאי וחשוב ממני שע"י קרבנותי ועבודתי תשרה שכינה בכם ותדעו שהמקום בחר בו.

גם רגש אפשר לתפוס רק על ידי מידות הלב, ואת השכל אפשר להשיג רק באמצעות המוח.

וא"כ כיצד שייך להתחבר ולהתדבק בהקב"ה שהוא נעלם לגמרי, אי אפשר להשיג לא במוח - כי לית מחשבה תפיסא ביה, גם לא ברגש וגם לא במעשה, 'כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאום ה'" (ישעיה נה, ח).

החיבור המופלא בין הגוף לנפש

וכדי להבין איך פועל חיבור זה בין יהודי לאלוקיו, יש להשתמש במשל ודוגמא עם חיבור נוסף, והוא החיבור המופלא בין הגוף לנפש.

הנפש עצמה היא דבר מופשט, זהו עצם החיות הנשפעת אל הגוף להחיותו, ולכאורה איך נקלטת החיות הרוחנית בתוך הגוף הגשמי, מה מחבר ביניהם?

והתשובה לכך היא, שהחיבור נעשה באמצעות ה'ביטול'.

הגוף מוכן ומזומן לקיים כל מה שיאמר לו הנפש. אפילו אם הנפש יאמר לגוף לפגוע בגוף עצמו ולתחוב סכין בבשר החי - אין הגוף מתנגד לרצון הנפש, ומקיים את הכל על אתר בלי שום רצון אחר.

הביטול הזה - יוצר את החיבור בין הגוף לנפש.

אמיתי ומתוך אמונה שזהו הדבר הנכון, גם אם מעשיו אינם מוצאים חן בעיני אחרים שהשקפתם ודעתם שונה ממנו, אבל יש הערצה אליו ואין לו מתנגדים - יען כי כוונתו רק לשם האמת.

על כן יש לכל אחד למצוא תחום ששם הוא מרגיש חיבור וקשר אמיתי, ובדרך כלל הוא לפי תכונותיו ולפי מה שמרגיש משיכה אל התחום ההוא.

וזהו כל עמלו ויגיעתו של האדם בהאי עלמא - להגיע אל החיבור והדביקות האלוקית. כי לאחר שהנשמה מסתלק מתוך הגוף, נשאר האדם רק עם הדברים שהוא מחובר עמהם.

אם היה מחובר לדברים שבקדושה - ממשיך גם שם להתענג עליהם. ואם היה מחובר לענייני העוה"ז - הוא מתייסר ומתבייש שם עם ההבלים הרודפים אחריו ואינו מסוגל להתנער מהם יען כי מחובר אליהם בעבותות ברזל.

איך מתחברים לקדושה?

איך מתחברים לקדושה? איך מתחברים לתורה? איך מתחברים להקב"ה?

הרי כלל ידוע הוא שאי אפשר לאחוז שום דבר אלא במינו.

אי אפשר לאחוז שולחן על ידי שכל, ואי אפשר לתפוס רעיון שכלי באמצעות ידיים גשמיות.

כי כאב גופו מטרידו מלעשות פעולתו ועל כן אמר 'רופא חולי כל בשר' ועל ידי זה 'מפליא לעשות' שהנשמה נקשרת בגוף ועל כן תקנו לומר מיד אחר ברכה זו ברכת אלהי נשמה.

ג. וכתב בדרכי משה הקצור (או"ח סי' וסק"ב): ונראה לי ש'מפליא לעשות' קאי על הנשמה שנתן באדם וזו היא פליאה גדולה שיתקיים דבר רוחני והוא מן העליונים בדבר גשמי בגוף האדם שהוא מן התחתונים ואי אפשר לנשמה לעשות פעולתו להשכל במושכלות בעוד שאדם חולה בר מינן באחד מאיבריו

כי כאשר יהודי משכים בבוקר ומחליט לעצמו: "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני", נעשה תיכף ראוי ומוכשר להתדבק בבוראו.

הווי אומר: יש כאן חיבור של 'מין במינו' כביכול. כשם שהקב"ה פשוט בלי שום ציור ואין לו שום הגדרה, כך הנפש כשהיא בביטול, אין לה שום רצון ולא שום ציור, אלא רצון אחד - להתדבק בבוראה, והרצון המופשט הזה - יוצר את החיבור והדביקות בין האדם לקונו.

ע"י ביטול נהפך המהות לגמרי

והביטול הזה גורם שהנפש נהפכת כביכול למהות של הקב"ה שהיא מתבטלת אליו, ואז קונה היהודי את חלק הנשמה שהיא 'חלק אלוק ממעל ממש'! וכאמור לעיל שהביטול מהפך את האדם, שהדבר שהוא בטל אליו נעשה לעצם המהות שלו.

במציאות הגשמית לא שייך לתאר ענין זה - שהמתבטל הופך למהות של הדבר שהוא בטל אליו, אבל ברוחניות שייך מושג כזה, ועל כן כשאין לגוף שום רצון ושום ענין מצד עצמו ואין לו רצון להרוויח ולהתנשא, הוא יכול להפוך למהות של הנשמה שמשתוקק לאלוקות.

כיון שהנפש היא דבר מופשט ללא ציור וללא הגדרה, על כן כאשר הגוף מסלק מעצמו כל רצון אחר והוא מבוטל לגמרי לעשות ולקיים את רצון הנפש, וכל עניינו הוא לשרת את הנפש, שם - במקום הביטול - הוא נקודת החיבור בין הנפש הרוחנית לגוף הגשמי.

כאשר הנפש יוצאת מתוך הגוף - אין לגוף שום רצון, הוא מוטל כאבן דומם ואין לו שום ענין ושום רצון מצד עצמו שהוא נמשך אליו, והביטול הזה מהפך את הגוף עד שגם ה'מהות' שלו נהפך למהותה של הנפש.

ומכאן שהביטול גורם שהדבר המבוטל נהפך לגמרי למהות של הדבר שהוא מתבטל אליו.

החיבור עם האלוקות - ע"י ביטול

ומעתה יובן גם לענין הדביקות האלוקית.

כי הנה גם הנפש, הגם שהיא מופשטת ואין לה ציור וקומה ודמות וגוון, אבל יש לה מציאות של חיות [על דרך זרם האלקטרי שאין בו ציור אבל הוא מצוי וקיים].

אבל הקב"ה הוא 'פשוט בתכלית הפשיטות', אין לו שום הגדרה ושום ציור, וא"כ איך יכולה הנפש להתדבק בבוראה.

וגם כאן התשובה היא - על ידי 'ביטול'.

ראשון, וזה הבחינה, אם נופל במחשבתו מחשבות של משא ומתן ושאר צרכיותו הגשמיות, מסתמא לבו חסר וריקן מכל טוב ומחשבותיו מעורבות מהבלי עולם ושטותו הנוהג בה, ויבין מזה פחיתת ערכו וגנות מדותיו, לאפוקי מי שיש לו נשמה טהורה, תיכף שנתעורר משנתו, מחשבה קדומה העלה על רוחו ודעתו לחשוב מרוממות אלהות. מול זה בא הרמז 'על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי', כלומר משם אני יכול להשכיל ולדעת בחינת 'נפשי' לאן פונה, אם למחשבות קדושות או להיפך, ומשם אוכל לדעת 'את שאהבה נפשי'.

ד. ראה בספ"ק **אור המאיר** (שיר השירים) וזה לשונו: בזאת יבחון האדם אם הוא מקושר עם פנימיות מחשבותיו אל הבורא ברוך הוא, כי על הרוח תועה בה האדם ומדמה בנפשו כאילו חושב תמיד מרוממות עוצם יכולתו יתברך, אכן אם יסתכל במאוד מאוד על בחינת עצמו ידע נאמנה לא כן מחשבותיו, כי לא מחשבות יתברך מחשבותיו, הכל עבור צרכיותו הגשמיים, ולבו חסור עיקר עבודה לדבק מחשבותיו בלי הפסק אליו יתברך, ואם נפשך לדעת אם האמת אתך, תוכל לדעת זאת ולבחון את נפשך, וזה נסיון גדול לכל איש הישראלי, בעת ששוב על מטנו ונתעורר משנתו לאן פונה מחשבתו במשקל

ממקור החיים עד שהשכינה הקדושה שורה עליו ונעשה 'מרכבה לשכינה הקדושה'.

וכך אמרו חז"ל (ב"ר פו, ו): תני רבי שמעון בן יוחאי, בכל מקום שהצדיקים הולכים השכינה הולכת עליהם. עוד אמרו ז"ל (שם מז, ו): 'האבות הן הן המרכבה'.

וביארנו בזה ספרי החסידות, כי מאחר שהאור האלוקי חודר ונכנס גם בתוך הגוף הגשמי עצמו של הצדיק, והגוף השתוקק תמיד בכלות הנפש לעבודת בוראו, לכן הגוף עצמו קדוש וטהור, ושורה בו הארה אלוקית והשראת השכינה?!

וזהו פירוש 'מרכבה' כמו ה'מרכבה' שהיא בטילה אל הרוכב ואינה כלל מציאות בפני עצמה, ולא זו בלבד, אלא שגם המהות של המרכבה נהפך למהות של הרוכב העליון ב"ה.

כמו שאדם מוליד אדם ובהמה מולידה בהמה וחיה מולידה חיה, כל אחד מוליד את המהות שלו, על כן גם האבות שהן הן המרכבה ונהפכו למהות אלוקית, הולידו אחריהם 'נשמות' שהם חלק אלוך ממעל ממש¹.

ולאו דווקא כאשר יהודי משכים בבוקר יש לו למסור מודעה כי הוא בטל ומבוטל ואין לו שום רצון מלבד הרצון היחידי - לעמוד ולשרת את ה' אלוקיו, אלא בכל שעה ושעה ובכל רגע ורגע יש לו לחיות עם הביטול הזה.

כי ענין ה'ביטול' אינו כמו שאנשים רבים מדמים לעצמם שצריך להתהלך ברחוב עם ראש כפוף כאשר הבגדים זרוקים מעליו, אלא הוא תנועה פנימית בנפש, לסלק כל רצון אחר. וענין זה נפעל בעיקר על ידי לימוד התורה, כי התורה היא הוראה של הקב"ה לכל איש לישראל איך להתנהג בכל פרט ופרט ובכל צעד וצעד, ומה צריך להרגיש ומה צריך לחשוב, ונמצא שהתורה מקיפה את האדם בכל קומתו וחושיו ובכל מהותו ומציאותו.

האבות הן הן המרכבה

וכאשר לומדים את התורה באופן כזה, כדי להתבטל על ידי התורה ולהתדבק על ידה - הרי זה נעשה לו סם חיים, ומקבל חיות וחייבור

מבחייהם, נראה לי שעל הנפש אין צריך להביא ראיה, דודאי גדולה לאחר מיתה דאין לה מסך המבדיל, והיא עצם פרידי שכל נבדל אין לה מעיק ומונע, רק עיקר הראיה על הגוף שלה עולה על הדעת הוא בחייו יותר גדול שמחובר עם השביב האלקי חלק אלקי ממעל, מה שאין כן אחר הפרדו הוא כאבן דומם, לזה **מייתי ראיה דאף הגוף הוא יותר גדול אז, מחמת רוב בהיות הנפש בעמדה בעצמותה מגיע לגוף על ידי השתלשלות הצינורות השופעין מהנפש על הגוף של הצדיק בקבר, ולזה מגיע לה יותר מעלה ויותר השפעה מאשר היה בחיים מחובר להנפש בחיבור גמור.**

ח. ראה בספר **התניא** (פרק יח): **והענין כי האבות הן הן המרכבה ועל כן זכו להמשך נר"ג** [-נפש רוח נשמה] **לביניהם אחריהם עד עולם מעשר ספירות דקדושה** שבארבע עולמות אבי"ע לכל אחד ואחד כפי מדרגתו וכפי מעשיו **ועל כל פנים אפילו לקל שבקלים ופושעי ישראל.**

ה. עוד איתא במדרש תנחומא (תולדות ט' ז): **אמר רשב"י, אין הקדוש ברוך הוא מיחד שמו על הצדיקים בחייהן אלא לאחר מיתתן שנאמר (תהלים טו, א) 'לקדושים אשר בארץ המה' וגו', אימתי הן קדושים כשהן קבורים בארץ, שכל זמן שהן חיו אין הקדוש ברוך הוא מיחד שמו עליהן, כל כך למה, שאין הקדוש ברוך הוא מאמין בהן שלא יטעה אותן היצר הרע, וכיון שמתים הקב"ה מיחד שמו עליהן.**

ו. וכתב בעל **העקידה** (בראשית שער לא): **'ולא האבות בלבד הם גופה של מרכבה, כי גם בניהם ובני בניהם וכל זרעם הנמשך אחריהם הם באמת מרכבת המשנה אשר לו יתברך בלי ספק.'**

ז. ראה בספרה **ק קדושת לוי** (פר' חוקת) וז"ל: **ולכן קברי הצדיקים אינם מטמאים, כי הגופים מהצדיקים הם מזוככים עד שהגוף גם כן רוצה בקיום התורה והמצוות, ולכן גם הגופים שלהם אינם מטמאים.**

עוד איתא בספרה **ק ישמח משה** (פר' תרומה) וז"ל: **ק: והנה לפי פירוש הפשוט דמייתי ראיה שגדולים צדיקים במיתתן יותר**

- ב -

האור האלוקי שוכן רק בנקודת החכמה

יסוד המגיד ממועזריטש

עתה נעמיק יותר בשורשי הדברים, והמה מיוסדים על דברי המגיד ממועזריטש.

דברי קדשו מובאים בספר התניא (פרק לה, בהגהה): "כאשר שמעתי ממוזי ע"ה פירוש וטעם למה שכתוב בעץ חיים שאור אין סוף ב"ה אינו מתייחד אפילו בעולם האצילות אלא על ידי התלבשותו תחלה בספירת חכמה, והיינו משום שאין סוף ב"ה הוא אחד האמת, שהוא לבדו הוא ואין זולתו, וזו היא מדרגת החכמה".

וביאור הדברים הוא, כי האור האלוקי הנקרא 'אין סוף' אינו יכול לשרות אפילו בעולם האצילות, כי עולם האצילות הגם שהוא גבוה ונשגב עד אין חקר, אבל זהו אור מוגדר, וכבר מתחיל להתגלות שם העולמות באופן נעלם, ועל כן לא שייך שישכון ויתגלה שם האור האלוקי האין סוף שאין בו שום הגדרה והוא פשוט בתכלית הפשיטות.

ובכל זאת, האור האלוקי האין סוף שורה בתוך עולם האצילות - וזאת על ידי ספירת 'חכמה' דאצילות.

'חכמה' הוא אותיות 'כח מה', זו היא נקודת הביטול שעדיין אין כלום, ודווקא שם במקום

הביטול יש מקום וכלי שיוכל לשרות שם האור האין סוף.

הוא לבדו הוא ואין זולתו

על יסוד זה העמיד בעל התניא כמה וכמה סוגיות בענין הביטול, הן ביטול האדם והן ביטול העולמות.

ביטול זה אינו בדרך שלילי, שהאדם חושב שאינו כלום ואינו שוה כלום, אלא הוא מתעורר מתוך ההכרה ש'הוא לבדו הוא ואין זולתו'.

כאשר האדם יודע ומכיר וחוזר ומשנן בדעתו כי 'הוא לבדו הוא ואין זולתו', הכל אלוקות, אין כאן שום מציאות מלבד המציאות האלוקית, מגיע מתוך כך אל הארת הביטול של 'חכמה' - כח מה.

כלומר, אני נמצא בעולם, אני קיים בעולם, אבל אילו יסלק הקב"ה את כוחו ומציאותו מן העולם אפילו לרגע אחד - מיד תתבטל כל מציאותי ואהפוך להיות אין ואפס כמו שהייתי קודם לכן.

זה 'כח מה', אני מתחבר אל הכח האלוקי המחיה אותי ומהווה אותי ומקיים אותי בכל רגע, ומתוך אני בא להכרה שאין לי שום מציאות. אני יכול להשאיר כאן בעולם ולראות את עצמי ובכל זאת להכיר ש'הוא לבדו הוא ואין זולתו'.

שאינו לו ציור כלל. וזהו 'בראשית נמי מאמר הוא' (ר"ה לב). כתרגומו בחוכמתא, מאמר ולא מאמר, והוא הנותנת חיות לכל העולמות בכח אין סוף יתברך ויתעלה.

ט. ראה אוהב ישראל (השמטה לשבת הגדול): הוא החכמה עילאה הנקראת 'ראשית' התחלת הכח המתחיל להתנוצץ בציר מועט והוא חכמה"ה. כ"ח מ"ה. פנימית הכח והתחלתו להתגלות. וכמעט

שני סוגים של ביטול

נמצא א"כ שיש שני סוגים של 'ביטול':

האחד - שהאדם מגלה בעצמו שהוא מוכן ומזומן לעשות רצון קונו ואין לו שום רצון אחר מלבד לקיים את רצון קונו.

ביטול נעשה בעיקר על ידי קיום המצוות בפועל, למעשה, וגם על ידי עסק התורה כשהוא נגיש לכך מתוך התבטלות ומגיע לשמוע מה הקב"ה רוצה ממנו באמצעות תורתו הקדושה, ומתוך כך שורה עליו הארה אלוקית של האור האין סוף ב"ה.

השני - על ידי שעומד ומתבונן שאין לו שום מציאות, כי המציאות האמיתית היא - 'הוא לבדו הוא ואין זולתו', וכאשר מגיע אל הביטול של 'כח מה' נעשה כלי ראוי שישרה בו האור האלוקי המופשט והבלתי גבול.

'חכמה' נקראת בלשון האר"ז ל'אבא', והוא על דרך שהאדם מתבונן איך כל מציאותו נכללת במציאותו של אביו, ולו יצויר שאביו לא היה קיים בעולם - גם הוא לא היה מצוי כלל וכלל. וכן כאשר איש ישראל מתבונן שהכל מציאות אלוקית, ואילו יצויר שהבורא ית' מסלק מציאותו מן העולם, תיכף אין שום מציאות בעולם, זהו אור ה'חכמה' הנקראת 'אבא'.

על ידי מחשבה זו - נעשה האדם ראוי שישרה בו השכינה^א, וכלפי השראת השכינה הרי זו עדיפת טפי מן הצדיק הגמור האוהב את ה' - שמעורבת בו הרגשה של 'יש מי שאוהב'. משא"כ כאשר מקיים את המצוות משום שהוא בטל לרצון הבורא ית' - הוא נעשה מרכבה להשראת אור ה' בעולם מחמת הביטול המורגש בו^ב.

שאלות דבר נכלל באור ה' ובטל לו במציאות לגמרי שאז הוא ששורה ומתגלה בו ה' אחד.

אבל כל מה שלא בטל אליו במציאות לגמרי, אין אור ה' שורה ומתגלה בו. ואף צדיק גמור שמתדבק בו באהבה רבה, הרי לית מחשבה תפיסא ביה כלל באמת, כי אמיתת ה' אלהים אמת הוא יחודו ואחדותו שהוא לבדו הוא ואפס בלעדו ממש. וא"כ זה האוהב שהוא 'יש' ולא אפס, לית מחשבה דיליה תפיסא ביה כלל, ואין אור ה' שורה ומתגלה בו אלא ע"י קיום המצוות שהן רצונו וחכמתו ית' ממש בלי שום הסתר פנים.

עוד כתב שם: הנה נשמת האדם אפילו הוא צדיק גמור עובד ה' ביראה והאבה בתענוגים, אעפ"כ אינה בטילה במציאות לגמרי ליבטל ולכלל באור ה' ממש להיות לאחדים ומויחדים ביחוד גמור, רק הוא דבר בפני עצמו ירא ה' ואוהבו.

משא"כ המצות ומעשים טובים שהן רצונו ית', ורצונו ית' הוא מקור החיים לכל העולמות והברואים שיוצא אליהם על ידי צמצומים רבים והסתר פנים של רצון העליון ב"ה וייריד המדרגות עד שיוכלו להתהוות ולהבראות יש מאין ודבר נפרד בפני עצמו ולא יבטלו במציאות כנ"ל, משא"כ המצות שהן פנימית רצונו ית' ואין שם הסתר פנים כלל אין החיות שבהם דבר נפרד בפני עצמו כלל אלא הוא מיוחד ונכלל ברצונו ית' והיו לאחדים ממש ביחוד גמור.

י. כלשון הרמב"ם (הל' יסוה"ת פ"א ה"ב): ואם יעלה על הדעת שהוא אינו מצוי אין דבר אחר יכול להמצאות.

יא. ענין זה נזכר בספרי חסידות רבים, ונעתיק כמה מהם.

איתא בספר **חיים וחסד** (שיה"ש אות שצז): כשאדם נעשה כח מה לפניו שהוא מכניע לפניו עד שאין נשאר אלא כח הפועל בנפעל אז יש לו התהברות עמו ית'.

עוד איתא **במאור עינים** (פר' נח) וז"ל: כי שכינה מרמז על היראה כי מלאה כל העולם לית אתר פניו מינה כי זולתו היינו זולת השם הוא אפס והיישוב הוא מחמת השם כי כח הפועל בנפעל וראשית חכמה יראת ה' כי חכמה הוא כח מה היינו מה הוא הכח הזה ומאין נעשה זאת וזהו שאו מרים עיניכם וראו מי ברא אלה כי אלה הוא דבר הנראה לעין וצריך להבין ולדעת מי ברא את אלה.

וראה עוד **עבודת ישראל** (פר' תרומה): 'וה' נתן חכמה לשלמה', רצ"ל הש"י נתן לו המדה הזאת חכמ"ה אותיות כ"ח מ"ה, רצ"ל שהסתכל תמיד שהוא כח מה, רצ"ל א"ן. וזהו אין כמות ואין כמעשיך (תהלים פו, ח), מי שהוא ממזיק עצמו שהוא אי"ן יכול לעשות כמעשיך.

יב. זה לשון **ספר התניא** (פרק לה): **והנה ענין השראת השכינה הוא גילוי אלהותו ית' ואור אין סוף ב"ה באיזה דבר, והיינו לומר**

לרקוד ברחובה של עיר

כאשר עוסקים בדברים אלו אפשר לצאת ולרקוד ברחובה של עיר מתוך עוצם ההתרגשות והשמחה.

בשמים ממעל ניצבים גדודים אין מספר של מלאכים ושרפים, אלף אלפין ישמשוניה וריבוא רבבן קדמוהי יקומון. כולם נכספה נפשם להתדבק באור האלוקי העליון - ה'אין סוף', אבל הם נשרפים בתוך הזיו האלוקי - שאינו אלא זיו והארה מועטת של האור האין סוף.

גם העולמות העליונים, עולם האצילות ואף למעלה ממנו, אין האור האין סוף שורה שם, כי כולם הם גילויים של האור ויש בהם הגדרות נעלמות.

רק במקום אחד יכול האור האלוקי ה'אין סוף' לשכון, והוא - בתוך הביטול של אדם קרוץ מחומר, בתוך נשמות ישראל אשר מהותן היא ביטול.

הביטול היא מהות הנשמה

וכתב בספר התניא (פרק יט): 'נר ה' נשמת אדם', פירוש, ש'ישראל הקרוים אדם נשמתם היא למשל כאור הנר שמתנענע תמיד למעלה בטבעו, מפני שאור האש חפץ בטבע ליפרד מהפתילה ולידבק בשרשו למעלה ביסוד האש הכללי שתחת גלגל הירח כמו שכתוב בעץ חיים. ואף שע"י זה יכבה ולא יאיר כלום למטה, וגם למעלה בשרשו יתבטל אורו במציאות בשרשו, אעפ"כ בכך הוא חפץ בטבעו.

כך נשמת האדם וכן בחינת רוח ונפש חפצה וחשקה בטבעה ליפרד ולצאת מן הגוף ולידבק בשרשה ומקורה בה' חיי החיים ב"ה הגם שתהיה אין ואפס ותתבטל שם במציאות לגמרי ולא ישאר ממנה מאומה ממהותה ועצמותה הראשון, אעפ"כ זה רצונה וחפצה בטבעה.

וטבע זה הוא שם המושאל לכל דבר שאינו בבחינת טעם ודעת, וגם כאן הכוונה שרצון וחפץ זה בנפש אינו בבחינת טעם ודעת ושכל מושג ומובן, אלא למעלה מהדעת ושכל המושג והמובן. והיא בחינת 'חכמה' שבנפש שבה אור אין סוף ב"ה. עכד"ק².

המלוּבש בה מתפשטת בכל בחי' הנפש כולה להחיותה מבחינת ראשה עד בחינת רגלה כדכתיב 'החכמה תחיה בעליה'.

יג. עוד כתב (פרק יח): 'חכמה דאצילות' שבה מאיר 'אור אין סוף' ב"ה ממש, כדכתיב 'ה' בחכמה יסד ארץ' ו'כולם בחכמה עשית', ונמצא כי אין סוף ב"ה מלוּבש בבחי' חכמה שבנפש האדם, יהיה מי שיהיה מישראל, ובחי' החכמה שבה עם אור אין סוף ב"ה

- ג -

פרשת נדב ואביהוא

ומפרש ה'תולדות', שכאשר גם החלק הרע של ה'יש' יהא כפוף ומבוטל להשי"ת, באותה שעה יכול לשרות עליהם האור האלוקי האין סוף.

כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו

והמשיך הרועה הנאמן לומר לפנינהם: "כשם שהוא יחידי בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו כו', אם עשיתם כן - וירא אליכם כבוד ה'".

לא מספיק שהאדם מקיים את כל המצוות, אלא צריך להיות גם 'מיוחד' ומזומן לכך, ללא

"אותו יצר הרע העבירו מלככם"

לאור כל האמור יובן אפס קצהו של פרשת נדב ואביהוא.

ביום הגדול והקדוש - ראש חודש ניסן, עומדים שישים ריבוא בני ישראל ומביטים כלפי מעלה, ניצבים וממתינים להשראת השכינה. ואיננו. השכינה אינה מתגלה לישראל.

פונה אליהם משה רעיא מהימנא ואומר להם: "אותו יצר הרע העבירו מלככם", השכינה אינה יכולה לשרות אלא על מי שבטל אליה, וכל זמן שיש בקרבכם 'יצר הרע' הרוצה לבנות במה לעצמו ולהיות 'יש' ומציאות בפני עצמו - לא שייך שיתגלה השכינה ביניכם.

ובענין זה כתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע (תקנת השבין אות ב) וז"ל: והמלאכים צועקים 'איה מקום כבודו' אבל האדם מאוחד בכסא הכבוד, כי 'כל פעל למענהו' לקילוסו, וזהו תכלית הבריאה גילוי כבודו יתברך, ותכלית הבריאה הוא האדם שזהו תכלית גילוי הכבוד כאשר יש אדם בעל בחירה ונופו נוטה למקום טומאה, ועם כל זה כופה יצרו ותאוותיו בשביל כבוד שמים.

זהו עיקר מקום כבודו של מלך מלכי המלכים, שאי אפשר למלאכים שאין להם יצר הרע להשיגו כלל רק האדם, וכאשר הוא זוכה ומשיג למדריגה זו שיהיו בכל מעשיו גילוי כבוד שמים עד שהוא מאוחד בכסא כבודו אז יוכל להחזיר להם תשובה כי **אדרבא על ידי יצר הרע מדריגתו למעלה ממדריגתם ורק על ידי זה יש לו שייכות לתורה וחכמת ה' יתברך, ודבר זה אין בכח אדם לבד להגיע לכפיית היצר הרע בתכלית עד שיהיה כבודו יתברך חופף עליו ונגלה מכל פרטי עניינו וכמו שאמר בקידושין (ל): אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו, ועל כן אמרו דהקב"ה אמר לו זה דאחוז [בכסא כבודו] וכו' ולולי זה לא היה יכול לאחוז.**

יד. ראה **תונת פסים** (פר' שמיני): ובוזה יובן, ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך, ר"ל, שעיקר עבודת השם שהוא קרובה אצל המזבח, שיתקן את חטאתך שתהי' עולתך, כולו כליל לעלות לגבוה, כמו לעתיד שיהי' מן נבל לבן, והבן.

ובזה תבין מדרש ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה', אמר להן משה לישראל אותו יצר הרע תעבירו מלככם וגו', כשם שהקדוש ברוך הוא יחידי בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו, שנאמר (דברים י, טז) ומלתם את ערלת לבבכם, מפני מה כי ה' אלהיכם הוא אלהי האלהים וגו', אם עשיתם כן וירא אליכם כבוד ה', עכ"ל. והוא תמוה.

ולפי הנ"ל אתי שפיר, כי **עיקר השראת השכינה היא בתוך האדם**, כמ"ש (שמות כה ח, ע"י באלשיך הק') ושכנתי בתוכם, ולאדם יש ב' לבנות אחד של יצר הרע ואחד של יצר טוב, וכשעושה מן שמאל ימין נעשה אחדות אחת באדם, יש מקום ליחיד להשרות ביחיד. וזהו שאמר אותו יצר הרע תעבירו מלככם, שלא יהיה תואר יצר הרע ואז הם ב' לבבות, רק תעשה מיצר הרע יצר טוב, ואז ומלתם את ערלת לבבכם, אז וירא אליכם דייקא 'כבוד ה', והבן. עכד"ק.

מה היא אותה 'אש זרה', על כך משיב לנו הכתוב - 'אשר לא צוה אותם' והיינו שלפי דרגתם היה חסר בהם הביטול לעשות אך ורק את רצון ה'.

ועומק הענין הוא, כי החיבור בין הנפש לגוף הוא רק מצד שהגוף אין לו שום רצון והוא עומד בטל ומוכן לשרת את הנפש, וביטול זה מחזיק את החיבור בין הנפש לגוף.

שום רצון אחר בעולם, כמו שהגוף עומד לשרת את הנפש ללא שום רצון אחר מצידו.

'אשר לא צוה אותם'

ותיכף עם ההתגלות הראשונה של השראת השכינה בישראל אירע מה שאירע בפרשת נדב ואביהוא, וכלשון הכתוב (ויקרא י, א) 'ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש ושימו עליה קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם'.

העולמות, ואחר כך יבוא לו ממילא התקרבות ואהבה מאת הש"ת כנ"ל.

עוד איתא בספח"ק **באר מים חיים** (פר' אחרי מות): ולזה אמר הכתוב בקרבתם לפני ה' שקרבו תיכף לפני ה' ממש ולא נכנסו תחילה השערה שער היראה על כן וימותו בשריפת נשמה שהיה נשמתן שורף ותלהב בלהבת יקוד יקד אש לצאת מגוף העכור ולהתדבק בחיי החיים ברוך הוא וברוך שמו.

ובספח"ק **ישמח משה** (פר' אחרי) כתוב לאמור: והא דאמרינן שנכנסו שתויי יין, ענין אחד הוא ר"ל שרצו לחזק השמחה ויתר ויתר באהבה נפלאה, או פרועי ראש על ידי רוב שמחה ואהבה, כענין שנאמר (משלי ה ט) 'באהבתה תשגה תמיד', ואפשר דאמרו ר"ל על כן דרך מליצה על העדר הפחד שהיה להם רק שמחה נפלאה, ולכך מתו כמו שביארנו באנשי בית שמש.

והנה לפי זה התקרבותם להש"ת, היה תמיד בשמחה נפלאה והוטב בעיניו ית"ש, ועתה באותו התקרבות עצמו, אך מפני שבאו לבתי גוואי מתו. וזה שנאמר בקרבתם, היינו בהתקרבותם התמידי לפני ה' דייקא, אז וימותו והבן זה.

ולדעתי שזה גם כן הפירוש 'ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם' (ויקרא י, א-ב), כי היה להם אש התלהבות השמחה נפלאה לשמו ית', אבל הוא זרה במקום הזה אשר לא צוה אותם, כי ציווי יתברך מורה על המשל וחד במקום הזה כמ"ש, והבן זה.

וראה **היכל הברכה** (פר' שמיני): 'הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש' (ויקרא י, ג), פסוק בין ה" ובין 'לאמר' דבתרא, כי הוא יתברך לא אמר אלא 'ונקדש בכבודי' ויש בזה לפרש שאתקדש בכבודי בסוד איה מקום כבודו שיתעלה המלכות עד אין כתר עליון ויהיו עטרת בעלה 'בכבוד יוד' סוד יוד על ואו, והיה עת רצון לזה אילו היו נדב ואביהוא נשואי נשים ולא שתויי יין והיה נמלכין במשה רבם וזה בזה ועם אהרן אביהם היו עת רצון שיהיה בלע המות ויתברר הכל לטוב ויהיה גאולה שלימה, וכיון שקלקלו והעלו בעוד שרע אחוז שם אש זרה יש עדיין יתפרש הכתוב 'במכבודי'.

טו. ויש לציין את מאמר ה**בעש"ט** הק' בענין זה (צוואת הריב"ש), שיש בהם הוראה על שני דרכי היבטול הנזכרים, וזל"ק: איתא בספרא 'אותו היצה"ר העבירו מלבבכם, כשם שהוא יחיד בעולם כן תהיה עבודתכם מיוחדת לפניו'. זה **כלל גדול שיהיה לאדם תמיד רק מחשבה אחת בעבודת הבורא ית"ש** כמ"ש (קהלת ז, ט) 'והאלהים עשה שייראו מלפניו וגו' והמה בקשו חשבונות רבים' שמכח רבות מחשבות מתבלבל.

יחשוב שכל דבר שיש בעולם הכל מלא מהבורא ית' וכל דברים הנעשים מכח מחשבות בני אדם בתחבולות ואפי' דבר קל שבקלים שנעשה בעולם הכל הוא מחשבות ית' יהיה החילוק אצלו בדבר שהיה רוצה בין שנעשה כרצונו בין שלא נעשה כרצונו כיון שהכל מהבורא ית' והוא יודע שכן טוב לו שלא יהיה נעשה כמו שהיה ברצונו.

ויחשוב שהכל בין עולם הגלגלים בין עולם המלאכים ועולם הכסא הכל כאין נגדו יתברך שכולם הם בתוך החלל צמצום אורו שצמצם עצמו והכל נעשה בדבור אחד, **ואם כן למה לו למשוך אחר שום תאוה שיש באותן העולמות שהכל אינו רק דבור אחד ממנו ומוטב לדבק עצמו למעלה מהעולמות בבורא יתברך שהוא העיקר ולא לדבק בטפל.**

וזה כוננת זוהר זכאין אינון צדיקים דידעון דישאווה רעותן לעילא לבני מלכא עילאה ולוא לגבי דמא דא ובסופא בטילא דיליה, שסוף כל העולמות לחרוב, ויחשוב תמיד לדבק עצמו בבורא יתברך מאהבה גמורה שהוא יותר מכל דבר שבעולם שכל דבר טוב שיש בעולם הכל מושרש בו ית'.

טז. ראה בספח"ק **אורח לחיים** (פר' אחרי): וזהו שאמר כאן 'בקרבנתם לפני ה'', כלומר שהם קרבו עצמם אל ה' ולא המתינו במדת יראה עד שיקריב הש"ת אותם אליו.

וזהו שאמר אחר כך 'זבאת יבא אהרן אל הקדש', במדת יראה הנקדשת זאת, יבא אהרן אל הקדש, כי יבוא אחר כך אליו מדת אהבה. וזה שהזוהר הש"ת למשה והודיעו מיתת בני אהרן, על שלא קרבו את עצמם במדת יראה ולהמתין עד שיבא אליהם מדת אהבה, אף על פי דלגביה מדת יראה מילתא זוטרתי, צריך לקרב תחילה במדת יראה אשר בשביל זה ברא הש"ת כל

אוכלתן, כמו שאכן נעשה אצל נדב ואביהוא שיצאה אש ושרפה אותם.

העיקר הוא הציווי

ונסיים בדברי **השפת אמת** (פר' שמיני, תרל"ו) המבטא בבהירות את העניין שלפנינו, וכה דברי קדשו: בשם אדוני מורי זקני [הר"ם מגור] ז"ל על פסוק 'אשר לא צוה אותם'. **ללמוד כי העיקר כח כל מעשה האדם מצד ציווי ה', כי כל שכל אדם בטל לכח זה. והנה נדב ואביהוא היו צדיקים גדולים ועשו לשם שמים רק שהיה חסר הציווי.**

ויש ללמוד קל וחומר, מדה טובה מרובה, אם כן מי שעושה רצון הבורא אף שאינו יודע טעם הדבר לעשותו בכוונה רצויה, הרי זה הכח מצד פקודת ה', כמאמר 'אשר קדשנו במצותיו וצונו'. כח ציווי זו חשוב מן הכל.

ויש לבאר מה שכתוב 'שתווי יין נכנסו' כי השגת הטעמים נקרא יין יינה של תורה. אנפ"כ צריך להיות רק בפקודת המלך. ולאשר

ועל דרך זה הוא גם החיבור בין הנשמה לשורשה האלוקי באור האין סוף, שהוא רק מצד הביטול וכמובא לעיל מספר התניא.

אבל כיון שנדב ואביהוא לא היה בהם שלימות הביטול, נתקיים בהם מיד 'שריפת הנשמה והגוף קיים', שנפרדה הנפש מן הגוף מאחר ולא היה בהם שלימות הביטול כנזכר".

לא זכו - אש אוכלתן

וכתב ה'אהבת שלום' (פר' שמיני)^{י"ב} כי בזה נכלל גם שאר הפגמים שהיו אצל נדב ואביהוא לפי מעלתם ודרגתם העצומה, שלא נשאו נשים, כי האחדות בין איש לאשה היא רק על ידי ביטול שהרי טבעם מנוגדים זה לזו, וכן היה חסר הביטול של התלמיד אל הרב והורו הלכה בפני משה.

וזהו שאמרו חכמינו ז"ל (סוטה יז): איש ואשה, זכו - שכינה ביניהן, לא זכו - אש אוכלתן. כי אם זכו ויש ביניהם הביטול והאין, הם נעשים מרכבה להשראת השכינה שאינה שורה אלא על דבר הבטל, ואם לא זכו - אש

וזהו בעצמו הטעם שלא נשאו נשים. כי נודע שאיש ואשה הוא 'אש' ראש' ושם י"ה ביניהם, היינו "בא"ש וה' באשה' (עי' סוטה יז). ושם י"ה הוא חכמה ובינה, תרין רעין דלא מתפרשין, והם שלהבת י"ה, בחינת שבת רזא דאחד, המכריח כל הקליפות וממתיק כל הדינים וכנ"ל. והם שהביאו אש זרה, רצונו לומר במחשבה זרה, ולא באו על ידה לבחינת אחדות ואהבה, בחינת שבת רזא דאחד, נסתלק מהם השם י"ה המורה לאחדות, תרין רעין דלא מתפרשין, בחינת שבת, ונשאר אש לבד, ועל כן נשרפו בשני חוטמיהן באש של מעלה (סנהדרין נב).

וזהו גם כן הטעם עצמו שלא נטלו עצה משה ואהרן. כי נודע שבחינת שורש משה ואהרן הוא משם י"ה, כמבואר בלקוטי תורה (פ' ויקרא דרוש נדב ואביהוא) על הפסוקים (שמות ו כו-כז) הוא אהרן ומשה, הוא משה ואהרן, ועיין שם, והם לא נטלו עצה מבחינה זו, בחינת י"ה, בחינת אחדות, בחינת משה ואהרן וכנ"ל. וזהו גם כן הטעם עצמו שנכנסו שתויי יין, עיין בלקוטי תורה (שם) ותבין.

יז. ראה **אהבת שלום** (פר' שמיני) וז"ל: ועל ידי זה האש יוכל להיות התחברות בין ישראל לאביהם שבשמים, ובין ישראל עצמם, ונעשה יחוד גמור וקומה שלימה בכללות ישראל, וגורם התלהבות לעבודתו ית"ש, כי אש ראשי תיבות אהבה שלה, אמת שלום, היפך הסטרא אחרא, שהיא בחינת קטאה שגאה, על דרך הכתוב (עובדיה א יח) והיה בית יעקב 'אש', שהוא ראשי תיבות אהבה שלום, ובית עשו ל'קש' ראשי תיבות קטאה שגאה, כדאייתא בש"ה הקדוש (רשב. תורה אור).

אבל נדב ואביהוא לא רצו בזה האש, והביאו אש זרה ויקרא (א), והיינו שרצו בזרות ופירוד, וזהו אשר לא צוה אותם, פירוש צוה הוא לשון התחברות, על דרך אמרם ז"ל (בבא בתרא כא.) צוותא חדא, ולכך נשרפו.

יח. זה לשון הספה"ק **אהבת שלום** (פר' שמיני): וזהו 'אשר לא צוה אותם', פירוש צוה הוא לשון התחברות, משלשן צוותא חדא (עי' בבא בתרא כח), ופירושו שלא נעשה על ידי האש שלהם אחדות והתחברות, הן למטה והן למעלה, וזהו אשר לא צוה אותם.

תמיד^{כא}, והיינו שהיה תמיד מעורר את הקהל עם דברי המזדרש - "אותו יצר הרע העבירו מלבכם, ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, כשם שהוא יחידי בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו כו', אם עשיתם כן - וירא אליכם כבוד ה".

השגתם גבר להם לעשות גם 'אשר לא צוה ה' נקראו שתויי יין נכנסו^ט. עכד"ק.

על דרך זה הביא גם בספה"ק 'שפתי צדיק' (פר' שמיני אות ג)^ג והוסיף בסיומו: זקיני הק' (הר"ם מגור] ז"ל היה רגיל להראות זאת

ומזה יש ללמוד שלא יעשה אדם עבודת שלא שייך אליו, רק כפי כוחו, כי גם כאן היה מצוה להקטיר קטורת, רק שלא היה להם הציווי, וזה היה עיקר החסרון כמו שכתוב 'אשר לא צוה אותם' אותם דייקא אף שלאהרן צוה, לכן בל ירצה האדם לעלות על מעלה שאינה שלו וכפי כוחו, רק לעשות בפשטות גמור לקיים מצוות הנאמרות בחשק רב ובצמאון גדול ולכלול את עצמו עם כלל ישראל, על ידי זה יוכל לגמור אותם כתיקונם ולזכות להתגלות גדול, כמו שאיתא בתורת כהנים על פסוק ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו להם משה לישראל אותו יצר הרע תעבירו מלבכם ותהיו כלכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום כו' עשיתם כן וירא אליכם כבוד ה', [זקיני הק' ז"ל ה' רגיל להראות זאת תמיד].

כא. ובספר פרדס יוסף (ויקרא ט, ו) הביא מכתב מהרה"ק בעל **אמרי אמת** מגור ז"ע, וז"ל: שמעתי מאבי מורי ז"ל בשם זקיני **החידושי הר"ם** ז"ל, אשר צריך להיות רגיל על לשון החסידים ובלבבם לקיימם, זה הדבר וכו' אותו היצר הרע העבירו מלבבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת כשם שהוא יחידי בעולם וכו'. עכ"ל. ויעיין שם שמפרש הדברים לענין גנות המחלוקת.

יט. על דרך זה כתב בספה"ק **שם משמואל** (פר' ויקרא, תרע"ב): וכן בנדב ואביהוא שהקריכו אש זרה אשר לא צוה אותם, וידוע בספרים אש זרה מה היא, ואינו מובן שהרי הם התכוונו למצוה. אך הוא הדבר, שבאשר לא צוה אותם ולא היו שלוחים ואי אפשר ה' שיחול שם השם במעשה ידיהם שוב שרה בו דבר חיצוני לעומתו. וזה ה' הענין שמרע"ה כתב על כל דבר ודבר כאשר צוה ה' את משה, להורות שכל מה שהוא עושה הש"י הוא העושה, ושלוחו של אדם כמותו, ובלעדי השליחות אינו עושה מאומה שאיננו דבר נפרד כלל. וזהו כבודו של מקום, שהכל בטל, אליו יתברך בתכלית. וע"כ ה' שכרו נמי במדה, שלא יהי' נפרד עומד מבחוקן אלא קרא לו שיכנס.

כ. זה לשון **השפתי צדיק**: בשם אא"ז מו"ר ז"ל על פסוק ויקריבו וגו' אש זרה אשר לא צוה וגו', פירש כי כל מצוה צריכה אנו לעשות בחשק רב ובצמאון גדול עד שבעשיית המצוה יהי' בלי השארת חיות הגשמיות כלל, אך המצוה עצמה נותנת בו שוב חיות שיוכל לחיות עוד ולא ימות בעבודה כמו שכתוב 'וחי בהם', וכאן שלא היה ציווי מהשי"ת והם עשו זאת במסירות נפש לשם שמים נשארו שניהם בלי חיות הגשמיות כלל, ובזה יצא נפשם בדביקות נפלא.

נקודות העולות מן האמור:

- א.** הרחוב בוער בתאוות היצר, וגם בלי הרחוב יש לכל אחד די והותר 'קנאה תאוה כבוד' שהוא מרגיש מחובר אליהם, וכדי להצליח להתנער ולצאת מתוך עומק שאלו קנאה תאוה וכבוד אי אפשר על ידי אזהרות ועונשים כי הם קיימים בתוכינו ואינם חושבים לילך לשום מקום כל זמן שאנו כאן עלי אדמות, ובזמנינו אשר כבו המאורות יש רק עצה אחת - למצוא חיבור אל הדברים שבקדושה, וכאשר יהודי 'חי' את העבודה הרוחנית, הוא מוצא את חיותו ואת חיבורו בצד הקדושה וכתוצאה מכך מתמעט חיותו ותענוגו מדברי ההבל של העוה"ז.
- ב.** מוטל על כל אחד למצוא מקום שהוא מחובר שם באמת, ומצינו שאם האדם מתכוין באמת ובתמים לעשות מעשיו בתוך חיבור אמיתי ומתוך אמונה שזהו הדבר הנכון, גם אם מעשיו אינם מוצאים חן בעיני אחרים שהשקפתם ודעתם שונה ממנו, אבל יש הערצה אליו ואין לו מתנגדים - יען כי כוונתו רק לשם האמת.
- ג.** הנפש עצמה היא דבר מופשט, זהו עצם החיות הנשפעת אל הגוף להחיותו, ולכאורה איך נקלטת החיות הרוחנית בתוך הגוף הגשמי, מה מחבר ביניהם? והתשובה לכך היא, שהחיבור נעשה באמצעות ה'ביטול'. הגוף מוכן ומזומן לקיים כל מה שיאמר לו הנפש. אפילו אם הנפש יאמר לגוף לפגוע בגוף עצמו ולתחוב סכין בבשר החי - אין הגוף מתנגד לרצון הנפש, ומקיים את הכל על אתר בלי שום רצון אחר. הביטול הזה - יוצר את החיבור בין הגוף לנפש.
- ד.** כאשר יהודי משכים בבוקר ומחליט לעצמו: "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני", נעשה תיכף ראוי ומוכשר להתדבק בבוראו. הווי אומר: יש כאן חיבור של 'מין במינו' כביכול. כשם שהקב"ה פשוט בלי שום ציור ואין לו שום הגדרה, כך הנפש כשהיא בביטול, אין לה שום רצון ולא שום ציור, אלא רצון אחד - להתדבק בבוראה, והרצון המופשט הזה - יוצר את החיבור והדביקות בין האדם לקונו.
- ה.** הביטול גורם שהנפש נהפכת כביכול למהות של הקב"ה שהיא מתבטלת אליו, ואז קונה היהודי את חלק הנשמה שהיא 'חלק אלוך ממעל ממש!' כי הביטול מהפך את האדם, שהדבר שהוא בטל אליו נעשה לעצם המהות שלו.
- ו.** כמו שאדם מוליד אדם ובהמה מולידה בהמה וחיה מולידה חיה, כל אחד מוליד את המהות שלו, על כן גם האבות שהן הן המרכבה ונהפכו למהות אלוקות, הולידו אחריהם 'נשמות' שהם חלק אלוך ממעל ממש.
- ז.** כאשר האדם יודע ומכיר וחוזר ומשנן בדעתו כי 'הוא לבדו הוא ואין זולתו', הכל אלוקות, אין כאן שום מציאות מלבד המציאות האלוקות, מגיע מתוך כך אל הארת הביטול של 'חכמה' - כח מה.
- ח.** על ידי מחשבה זו - נעשה האדם ראוי שישרה בו השכינה, וכלפי השראת השכינה הרי זו עדיפא טפי מן הצדיק הגמור האוהב את ה' - שמעורבת בו הרגשה של 'יש מי שאוהב'. משא"כ כאשר מקיים את המצוות משום שהוא בטל לרצון הבורא ית' - הוא נעשה מרכבה להשראת אור ה' בעולם מחמת הביטול המורגש בו.